

Про щит віри і стріли лукавого. «Сімейні проблеми» сучасних українців

ВОЙЧЕХ СУРУВКА

20 ЛЮТОГО 2019

Брак віри, атеїзм, номінальне християнство, вплив ідеологій, міграція – усе це загрози, з якими сьогодні доводиться стикатися як Церкві в Україні, так і всьому нашому суспільству. Про проблеми сучасної парафії в Україні, але передусім про проблеми сучасних сімей отець Войчех Сурувка ОР говорить із отцем Романом Лабою OSPPE, доктором біблійної теології, безпосередньо залученим у справи душпастирства сімей в Україні.

Фото: Jon Flobrant

– Отче Романе, розкажи про свою роль у душпастирстві родин при Конференції єпископів і на теренах Київсько-Житомирської дієцезії.

– Я належу до Комісії у справах душпастирства родин при Конференції римо-католицьких єпископів в Україні. Також виконую іншу функцію – директора Всеукраїнського бюро у справах душпастирства родин. У цьому бюро, яке об'єднує представників різних регіонів України, я координую зусилля різних душпастирів, зокрема дієцезіальних душпастирів родин.

– Чому ти працюєш саме в цій сфері?

– Загалом я й не думав, що стану душпастирем родин і занурюся в усі ці справи. Гадаю, все почалося в Броварах, де я служу зараз. Тут свого часу було створено єкуменічне громадське об'єднання «Духовність», до якого я належу. Діяльність ГО об'єднує представників різних конфесій міста. Ми влаштовуємо щорічні фестивалі «Духовна троянда» (влітку) й «Вифлеємська зірка» (взимку), регулярні щомісячні зустрічі тощо.

Одного разу я запропонував зробити якусь конференцію про сім'ю, родинні питання. Сьогодні багато сімей розпадається, постають інші серйозні виклики – і ми переживаємо це також у церковних спільнотах. Так ми влаштували в Броварах науково-практичну конференцію про загрозу гендерної ідеології, а згодом організували «Family Day», тобто Марш родин, який пройшов містом. На події був присутній покійний архієпископ нашої дієцезії Петро Мальчук, якому все це дуже сподобалося.

Відтак до мене зателефонував єпископ Радослав Змітрович (голова Комісії у справах душпастирства родин при Конференції єпископів) і запросив на зустріч, де запропонував стати душпастирем родин. Я тоді виконував певні інші функції в літургійній комісії й у капеланському служінні, а також уже був делегатом генерального настоятеля Ордену святого. Павла, першого пустельника, в Україні, то, звісно, не одразу пристав на цю пропозицію. Але все-таки погодився, увійшов у це служіння й виконую його.

– Які, на твою думку, зараз найбільші загрози для сімей? Не лише католицьких, а й загалом українських, адже ми частина – хай і невелика – цього суспільства.

– Роздумуючи над цим питанням, я пригадав рядки з Послання до Ефесян, де в розділі 6 Павло описує духовну боротьбу. Він говорить про «щит віри, яким ми можемо згасити стріли лукавого». Тому найбільшу суспільну загрозу я вбачаю в браку віри. Відповідно, одне з основних завдань, які ми собі ставимо як Комісія душпастирства родин, – це докласти максимально різних комплексних зусиль, щоби вести сім'ї в напрямку зрілої віри.

– Які саме це можуть бути зусилля, дії, заходи?

– Наприклад, Конгрес із нагоди Року сім'ї, а також щорічні зустрічі відповідальних аніматорів родинного душпастирства. На них ми вказуємо на різні способи, як можна дійти до сучасної сім'ї, аби допомогти їй. Зокрема, 2017 року ми організували зустріч у Львові, сформулювавши тему як «Допомогти родині в кризі». На таких зустрічах ми, зокрема, розповідаємо про різні церковні організації, спільноти й рухи, у яких родини можуть черпати конкретну допомогу. Наприклад, «Домашня Церква», Неокатехуменальна Дорога, спільнота «Сихар» тощо. «Сихар» об'єднує осіб, що зберігають вірність дружинам і чоловікам, із якими їх пов'язує таїнство шлюбу, – попри те, що ті їх полишили. Також ця спільнота може допомагати несакраментальним зв'язкам (особам, які живуть без церковного шлюбу).

Ідеологія – це своєрідний антонім до поняття «віра». Де

бракує зрілості у вірі, її може заступити ідеологічний ВПЛИВ.

– А як щодо актуальних питань, із якими зараз стикаються бюро й Комісія у справах душпастирства родин?

– Ми підкреслюємо єдність і нерозривність подружжя, яка твориться в Таїнстві Шлюбу. Також посилено наголошуємо на тому, що процеси визнання церковного шлюбу недійсним, коли вони вже відбуваються, мають бути проведені ретельно, з цілковитою відповідністю науці Церкви. Крім того, готуємо душпастирську інструкцію до повчання Папи Франциска «Amoris Laetitia» («Радість любові»), що на практиці не так і просто.

– Чому?

– Папа Франциск заохочує до розпізнавання різних важких ситуацій і до супроводу вірних у них. Ми поставили собі завдання опрацювати ці питання комплексно, як виходячи з самого послання, так і загалом у світлі вчення Церкви на цю тему.

– Тобто, виходить, є потреба як дбати про самі подружжя й сім'ї та зміцнення їхньої віри, так і зрозуміло подавати їм католицьку доктрину.

– Так. Весь час ідеться про зміцнення навіть не віри загалом, а – якщо конкретно – зрілої віри. Ми завжди перебуваємо в процесі навернення. Це одне зі слабких місць, у яке може влучити стріла лукавого і яке має захистити щит віри. Є й інші вразливі точки. Наприклад, піддавання впливу ідеологій. Ідеологія – це своєрідний антонім до поняття «віра». Де бракує зрілості у вірі, її може заступити ідеологічний вплив. Це атакує також родину.

Сьогодні найбільш руйнівна гендерна ідеологія. Українське законодавство, коли говорить про «гендер», переважно має на увазі рівність чоловіків і жінок. Але тут є певна маніпуляція: насправді це слово означає набагато більше. Фактично гендерна ідеологія є формою неомарксизму. У ній здійснюється план італійського комуніста Антоніо Грамші: такий собі «марш» крізь інститути суспільного життя через освіту (від дошкільної до вищої), медіа, культуру тощо.

Західна Європа в сенсі неомарксизму дещо відрізняється від того підходу, із яким зіткнувся Радянський Союз. Якщо Ленін пішов шляхом терору і жорстокості, то на Заході цей спосіб

завоювання влади визнали неідеальним. І створили іншу лінію – поступове насадження, повільну ін'єкцію поглядів. Наприклад, Герберт Маркузе твердив, що для захоплення влади потрібна ланка експлуатованої меншості. І в XIX сторіччі такою меншістю був пролетаріат. Але поступово пролетаріат ставав дедалі заможнішим. Сучасний робітник у Норвегії, наприклад, має ставку близько 3000 євро. У нього і його колег усе є, тож навіщо їм революція? Тоді так звана франкфуртська школа неомарксистів (впливова у цих питаннях) швидко збагнула, що потрібна інша експлуатована ланка. І вибір упав на осіб із нетрадиційною сексуальною орієнтацією.

– Це поширена в усьому світі тема. Але чи в Україні вже також?

– Так, і це величезна загроза для нас. Є певний «план дії уряду», ухвалений кілька років тому і розроблений до 2020 року. Він передбачає впровадження терміну «гендер» і «гендерна рівність» у законодавство. Останнім часом також звучить питання, чи не впровадити в українське законодавство офіційно таке поняття, як «одностатеве партнерство».

– Ми ніби, як-то кажуть, «православна країна» – чи радше «християнська країна». Що ж за сили хочуть впровадити такі ідеї?

– На мою думку, Україна переважно невіруюча, якщо коротко. Так, тут дуже багато християн – але це номінальні християни, які на практиці своєї віри не переживають. У будь-яких важливих життєвих постановах наші земляки скоріше керуватимуться порадою ворожки, ніж духовного отця. Щось вирішують гроші, якісь сили – тільки на Бога переважно не зважають. Чи ми справді християнська країна? Складне запитання. Так, українська культура й державність мають християнські витoki. Я хочу, аби Україна була європейською державою. Але Європа буде гідна свого імені тільки тоді, коли повернеться до християнського коріння.

Місія Церкви – це також жертва, участь у Пасхальній Таємниці Христа. Якщо ми хочемо серйозно переживати своє християнство, то потрібно розуміти й цю перспективу.

– Можливо, це Європа нав'язує нам гендерну ідеологію?

– Радше впливові організації з Європи, США. Не обходиться без впливу сучасних масонських лож. Зрештою, є публічна інформація, яку легко перевірити. Можна помітити, як активно діють в Україні фонди, наприклад, пана Сороса. Зокрема і в проштовхуванні гендерної ідеології. У деклараціях можна побачити, які організації отримують і від яких фондів мільйонні гранти – наприклад, на проведення гей-параду в Києві.

Не секрет, що західні політичні еліти також висувають гендерну політику одною з умов своєї прихильності. Так, від затвердження Стамбульської конвенції не залежить вступ України до ЄС, наша інтеграція в ЄС – принаймні це ніде не закріплено офіційно. Але гендерне питання потужно лобіюється й нав'язується. Довелось чути й таку інформацію (вона не перевірена і, маю надію, не підтвердиться): в Україні готують гендерних уповноважених для всіх ланок суспільства – починаючи від державних органів і закінчуючи населеними пунктами всіх типів.

Інше питання – в Україні дуже розвивається ювенальна юстиція. Я розумію, що ми зобов'язані запобігати насиллю в родині, зокрема насиллю щодо дітей. Це пріоритет державної політики. Але в майбутньому це може стати тлом для маніпуляцій. Наприклад, у Польщі нещодавно надали притулок громадянці Норвегії Сільє Гармо та її неповнолітній дочці. Їх переслідував так званий Комітет у справах опіки над дітьми, нав'язуючи певні речі. Кожна ідеологія так чи інакше закінчується переслідуваннями, це її кінцева фаза.

Чим усе це завершиться? Не знаю, оптимізму в мене мало. Але місія Церкви – це також жертва, участь у Пасхальній Таємниці Христа. Якщо ми хочемо серйозно пережити своє християнство, то потрібно розуміти й цю перспективу.

– Які ще проблеми виникають із незрілості у вірі?

– Наприклад, зараз Україна переживає масову міграцію. Мільйон осіб уже виїхав до Польщі, ще сотні тисяч – до Італії тощо. Часом люди їдуть, розбиваючи подружжя, полишаючи дітей на родичів... Покидають батьківщину в пошуках кращого життя. Це говорить про певний спосіб мислення: пошук можливості заробітку здебільшого аж ніяк не говорить про пошук волі Божої у своєму житті. Може, для когось це і є так, але... Чи багато запитує Бога про те, чи потрібно виїжджати? Проблема ще й у тому, що серед мігрантів стає дедалі більше тих, хто починає жити «на два доми», подвійним чи навіть потрійним життям.

Інша біда нашого суспільства – Україна стає ринком сурогатного материнства. Реклама цього зараз усюди. В Індії сурогатне материнство заборонили, тому в нас ринок запрацював із подвійною силою. Оминаючи моральний бік теми, скажу лише про соціальні проблеми, до яких призводить це явище. Аби стати сурогатною матір'ю, потрібно вже мати своїх здорових дітей.

Часто жінка, яка хоче таким чином заробити, не говорить про це чоловікові. Офіційно вона каже, що їде, наприклад, під Варшаву збирати полуницю. Дев'ять місяців її немає. Вона повертається – часто з мізерною оплатою, розбита, без бажання подальших стосунків із чоловіком. І ось уже сім'я на грані розлучення.

Багато священників, до речі, не усвідомлює всього цього. Мовляв, із Норвегією все ясно, а ми тут до чого? Але ж є конкретні факти: якщо дотепер були спроби організувати гей-парад тільки в Києві, то зараз його проводять і в Черкасах, і в Одесі, і ще десь... Експансія не зупиняється. Тому ми говоримо зі священниками, вказуючи на небезпеки, а також на відповідні способи протидії. Зокрема, згідно з Конституцією України, єдиний суб'єкт влади – це народ України. І, відповідно, ми маємо право вимагати від обраної влади того, чого хочемо. Тих цінностей, які сповідуємо. Наприклад, є якийсь народний депутат із округу X. Він голосує за затвердження Стамбульської конвенції. Громада виборців має право звернутися до нього і сказати, що йому потрібно представляти їхній голос, а не свій особистий.

Одна з інституцій Євросоюзу, яка працює в галузі фундаментальних людських прав, провела статистичне дослідження насилля в родинах. Бо одна з проголошуваних цілей Стамбульської конвенції – запобігати такому насиллю. І що виявилось: найбільше насилля – там, де квітне гендерна ідеологія, у країнах Скандинавії. Найменший показник насилля (зокрема щодо жінок) – у консервативній Польщі.

– Дякую за розмову.